

Poválečný vývoj LPDM Následky Února 1948

Literatura pro děti a mládež II

Poválečný vývoj LPDM

- Po roce 1945: pokračují předválečné tendence; pokračuje zájem o LPDM; jsou probírávány estetické principy; vracejí se autoři, témata, časopisy; ohlasy II. světové války v LPDM.
- Po roce 1948: konec naprosté většiny stávajících dětských časopisů; konec soukromých nakladatelství (1949 vznik SNDK – monopol pod ideologickou cenzurou); nástup socialistického realismu a schematismu; přerušení, poškození vývoje; likvidace „nepohodlných“ autorů, děl, úpravy starších děl pod ideologickým diktátem (např. *Malý Bobeš*).
- Centralizace výchovy dětí a mládeže, včetně mimoškolních, zájmových organizací a aktivit.

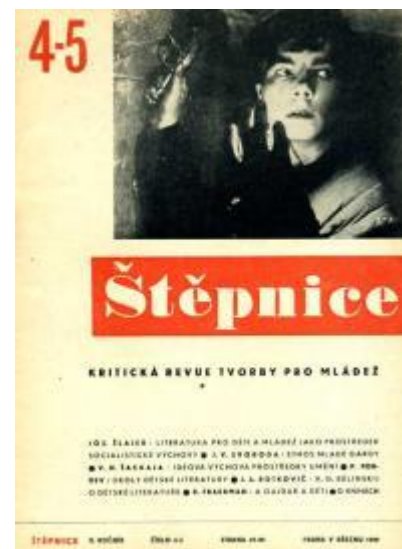
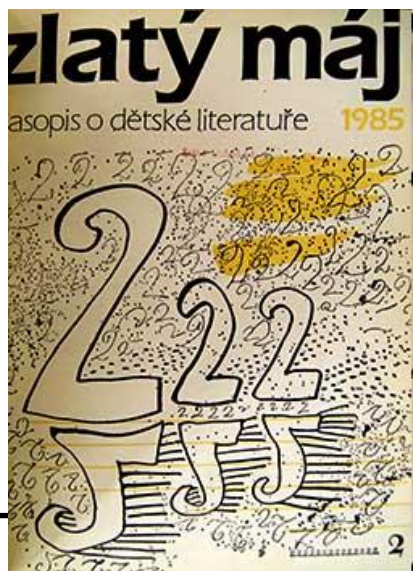
Poválečný vývoj LPDM

- Literární časopisy věnované LPDM

Štěpnice (1946–1953)

Zlatý máj (1956–1996)

Ladění

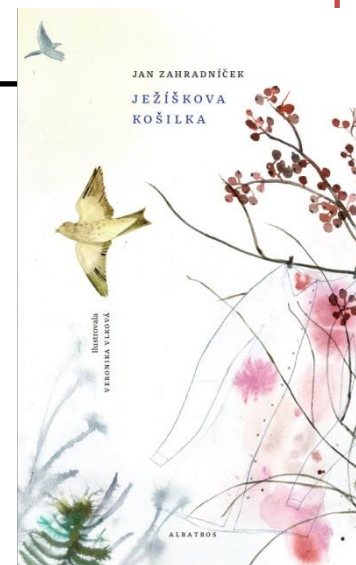

Poválečný vývoj LPDM

• Poškození dětské literatury po Únoru

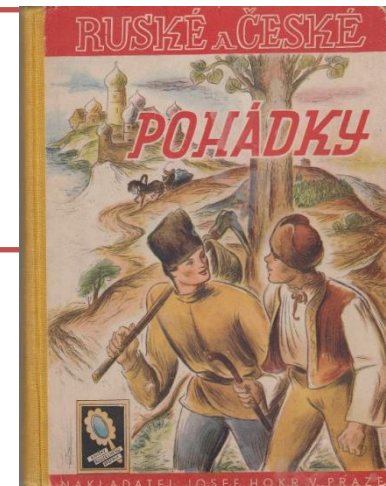
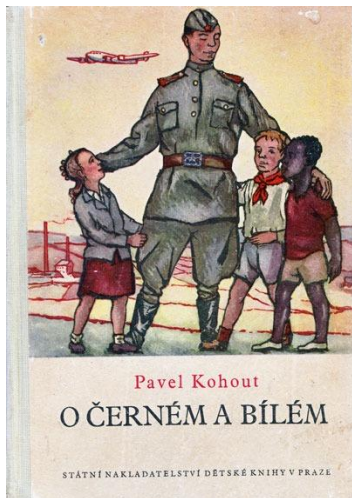
1948

A) Poezie

- Vyloučení autoři (zákazy, věznění, emigrace – Václav Renč, Jan Zahradníček, Ivan Blatný aj.).
- Dílo Františka Hrubína jako „most přes Únor 1948“.
- Celkové postavení poezie před a po převratu.

Poválečný vývoj LPDM

- **B) Próza**
  - Omezení prózy chlapecké (skautská a klubová – Foglar aj.).
  - Omezení prózy pro dívky (vyloučené autorky, problematika boje proti kýči).
  - Další etapa boje o pohádku, vznik autorské pohádky socialistickorealisticke (Jaroslav Frey, Pavel Kohout aj.).
  - Vyloučení témat náboženských (legendistika pro děti atd.), včetně knih zachycujících křesťanský životní styl (F. Háj, K. Dvořáček, A. Musil aj.).
  - Vyloučení témat spjatých s první republikou a legiemi (R. Medek, Langerův *Pes druhé roty* aj.).
  - Věznění autoři (František Křelina, Knap, Josef Knob – *Kámen ze všech nejkrásnější* – aj.), zákazy a omezení – vznik šedé zóny LPDM, emigrace.

Poválečný vývoj LPDM

- C) Časopisy

Po roce 1945 vychází a s Únorem jsou zastaveny např. *Junák, Vpřed, Anděl strážný, Radostné mládí, Klas mladých* aj.

Rok 1948 přežívá a dále se rozvíjí např. *Mateřídouška* (díky F. Hrubínovi).

Vznikají nové časopisy pro mládež: *Ohníček, Pionýrské noviny, Pionýr, Věda a technika mládeži, ABC, Sedmička pionýrů, Pionýrská stezka* aj. – mají různou kvalitu, míra angažovanosti se liší podle období i podle časopisu, vycházejí různě dlouho, některé „přežijí“ Listopad 1989, projdou však zásadní proměnou (změna redakce, vlastníka atd.).

Poválečný vývoj LPDM

ANDEĚL STRÁŽNÝ.

ČASOPIS PRO KŘESŤANSKOU MLÁDEŽ.

ROČ. XLIII.	1923-24.	ČÍSLO 2.
-------------	----------	----------

V. Svatohor: Píseň o chlebu.
Výpravná báseň o třech dítech.

Díl I.

svatý chléb; co pravila jsem vám o ni, dobře víte, Nesem, nesem v ostražitě

Tak již dílo začíná. Matička jde do komory jako přes doly a hory provází ji v skoku, letu za tleskotu, za přemětu do jazyky, kde stávi díž do prostředka. Sama již na ni květy připoutává zlaté, bílé, červené, neb tam zlatá božství sláva s bílým zamísi se tělem, vydáným nám Spasitelem, v lázni krve ruměné. Nás pak děti se švelem tichých slov ven posílá: „Dojděte — di — pro kopist ale třeba! Kdo chce jíst

ČÍSLO I. ROC. I • 19. PROSINCE 1945 • Kčs 2-50

Mateřídouška

Černáctidenník pro nejmenší čtenáře

KOLEDA

My jsme malí koledníci, rádi bychom brali po troníčku, po šestáčku, kdybyste nám dali.

Jestli nám nedáte, tož se podíváte: Všechny hrnce vám roztrpem, co v polici máte.

TÝDENÍK JUNÁCKÉ MLÁDEŽE

Junák

ROČNÍK 29 40
ČÍSLO 5. VI. 1947
CENA Kčs 2-50

ZELÉNÉ JEZERO Romantika skautingu, radostná, veselá mládež, naplněnost dobrodružství sloužou tento román, který začíná právě vycházeti v naší románové příloze

Ročník I. Číslo 21 Praha, 30. dubna 1948 Cena Kčs 2-50

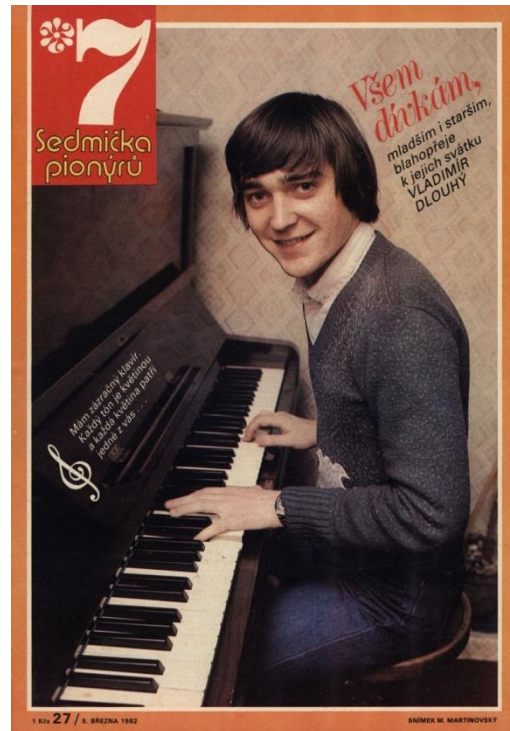
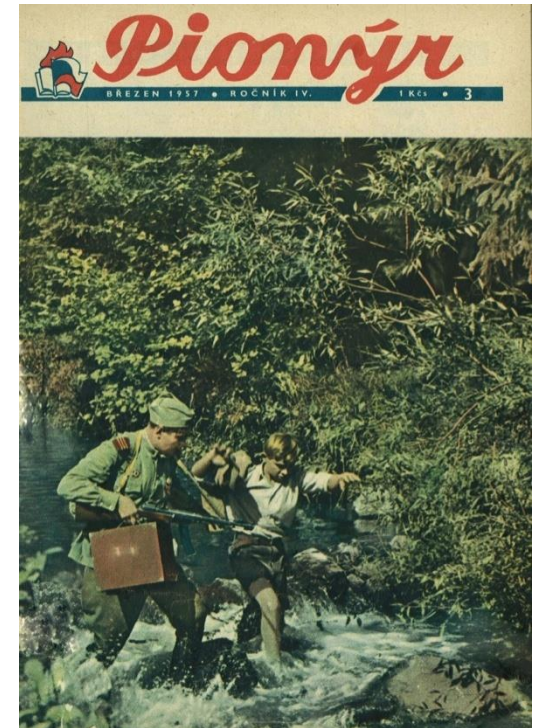
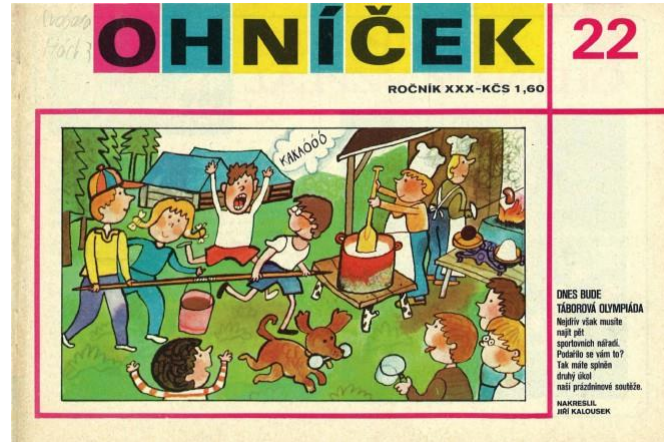
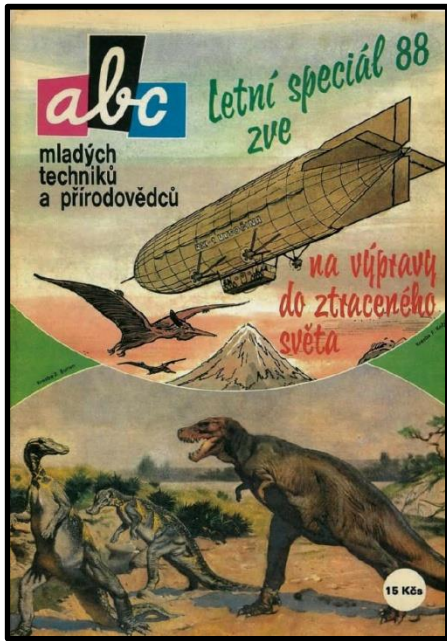
ČASOPIS PRO HOCHY A DĚVČATA

Upřed s přílohou Rychlé šípy

Příloha k seriálu

Poválečný vývoj LPDM

Poválečný vývoj LPDM

Děkuji za pozornost!

